

Branko Cestnik

SKAKAČI
SVETEGA
MAVRICIJA

B r a n k o C e s t n i k

**S K A K A Č I
S V E T E G A
M A V R I C I J A**

Roman

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

*V resnici se mi svet ne zdi absurden,
ampak neverjeten.*

Eugène Ionesco

*V Tatarski puščavi je ostala le ozka cesta,
edinstveno znamenje človeškega reda
v starodavni zapuščenosti.*

Dino Buzzati

*Najprej pleši, potem misli.
Tak je naravni red.*

Samuel Beckett

Ni si zaslužil luči, zaslužil si je mir.

Mihail Bulgakov

VSEBINA

1	Odslovljena	9
2	Cesta	17
3	Šentmaver skozi čas	25
4	Drobtine revolucije in protest	29
5	Neobhajana.....	36
6	Poslednje koline.....	46
7	Boj med ravnino in hribi I.....	56
8	Raziskovalno novinarstvo	68
9	Sodba pri Falskem tajhtu.....	74
10	Vrata.....	81
11	Boj med ravnino in hribi II	85
12	Pravovernost.....	93
13	Prvobesednik.....	99
14	Jesen 2048.....	107
15	Črni denar.....	118
16	Zoon logikon.....	125
17	Pust 2049.....	133
18	Obisk čudovitih bitij	142
19	Blagoslovi in krize	150
20	Oneiroi – bogovi sanj.....	155

21	VHS	164
22	Memet, Tohtijev sin	171
23	Dan za resnico I	177
24	Pojmo, poskakujmo	182
25	Dan za resnico II	186
26	Beli Britof, Celovec, Peking, Varna	192
27	Kvestor v trgu	199
28	Nevidni in mrzla voda	208
29	Federalne preiskave	212
30	Abu Utman in osel	217
31	Eksplozija	224
32	Čemu zvoni	232
33	Sodba, norost, dvom	236
34	Kaznovani	245
35	Umukabia	252
36	Zakuska Pri koritih	259
	 Romaneskní líkí	 269
	Futuristični slovarček	271
	Pohorski slovarček	274

ODSLOVLJENA

V jutranjih urah tistega dne, ko je po dekretu Cerkve nehala biti redovnica, je Felicita Frasi imela prtljago že pripravljeno. Ženskam, zbranim na ozkem vlažnem hodniku samostana v rimskem rajonu Regola, je v slovo portugalsko polglasno izrekla: »*Até nos encontrarmos acima das estrelas.*«¹ Objela jih je, objokane, blede, ne-več-sosestre, ter kamnito trdega obraza prestopila prag ne-več-samostana. Da je kakšna čustvena iver v očesu ne bi spremenila v solnat steber, se na stavbo, v kateri je živela dvaindvajset let, ni več ozrla. Kovček in nahrbtnik je odvlekla v vzporedno ulico in šele od tam preko aplikacije v pametnih očalih priklicala robotaksi.

»*Santa Pudenziana: sei minuti, ventitré secondi,*«² je najavil kovinski zvok iz stropnega zvočnika. Visokorasla ženska z ravnimi temnimi lasmi se je namestila v nizko srebrno vozilo brez volana in voznika.

.....
¹ Dokler se ne srečamo nad zvezdami.

² Sveta Pudencijana: šest minut in triindvajset sekund.

Pri starodavni cerkvi svete Pudencijane se je poslovila od svojega spovednika, dobrega očeta Gerwina. Starček filipinskega porekla jo je pokrižal in po Melkizedekovo blagoslovil. Solze niso zamujale. Gerwin je umiral, celo na hrbtu je nosil brazgotinaste metastaze raka, vedela sta, da se nikdar več ne bosta videla. Po prejetem blagoslovu je Felicita stopila do portirke. Ta je iz sobice z metlami in čistili izvlekla ter pred njo postavila dodatno potovalko in še en kovček.

»*Stazione Termini: un minuto, trenta secondi*,«³ je javil kovinski zvok, ko je visoka ženska v dolgem krilu znova sedla v robotaksi.

Čez pol ure je Felicita s štirimi kosi prtljage drsela na hitrovlaku proti severu. V Trstu bo presedla na manj hiter robobus za vzhod. Pozno zvečer bo prispela v domovino, od vekomaj razgrnjeno na srečnem stičišču alpskega in panskkega sveta. Izstopila bo v njej dragem Belem Britofu, ležečem na zahodu regije, ki se ji v administrativščini Federacije reče SR-26/5, v zemljepisno nazornejši označitvi pa kvadrant Gradec–Celje–Varaždin–Sombotel.

Vlak je švistel skozi krajino. Felicita je sedež obrnila proti velikemu, zgoraj zaobljenemu oknu, opazovala je zeleneče griče, ki so jih cvetoči grmi forzicije in mimoze lepšali na rumeno. Ljubila je lacijsko pomlad, ni ji bilo vseeno, da je odhajala. A ko je konec, je konec.

Pred tednom dni, natančneje 27. februarja 2047, je cerkvena oblast ukinila Novi red betanskih služabnic, bolj znanih pod imenom nove betanke. Začel je teči sedemdnevni

³ Postaja Termini: minuta in trideset sekund.

rok za razpustitev skupnosti in razkropitev odslovljenih redovnic. V resnici je začetek konca nastopil že pred letom dni, takrat, ko je disciplinski tribunal pri Dikasteriju za nauk vere sprožil postopek zoper ustanovitelje reda, dva duhovnika in laika vdovca. Vatikanski uradniki so jih takoj oddaljili od vodenja skupnosti in premestili v dom starejših. Ob koncu postopka, v katerem je bila enkrat kot priča zaslišana tudi Felicita, jih je tribunal spoznal za krive. Obsodil je njihove teološke dvoumnosti, gnostična naziranja in čustvene zlorabe članstva. Hkrati je razkrinkal njihove kriminalne mahinacije z denarjem, nepremičninami in hipotekami.

Pospešek padajočim dominam so dajali nekateri izmed kardinalov, ki so brez zadržkov javno razlagali, kako ta ženski red ni bil ustanovljen po navdihu Svetega Duha in kako z Betanijo svetega spomina nima nič skupnega. Škrlatnim možem so se pridružili nekateri intelektualci, pritisk, naj Cerkev nove betanke preprosto ukine, pa je iz dneva v dan naraščal.

Vsega hudega obtoženi ustanovitelji ter večina posvečenih žensk so prihajali s portugalskih obal, predvsem iz regije SR-68/3, ki se razteza po daljicah Lizbona–rt São Vicente–Huelva–Badajoz. Razumljivo, da so se za zdrahe in pohujšanja okrog novih betank največ zanimali portugalsko govoreči novinarji. Njihovo vztrajno poizvedovanje je razkrilo pereče ozadje: afera naj bi bila začinjena s spolnimi zlorabami. Spolne zlorabe naj bi bile nič manj kot izvor vsega drugega zla, tako krivoverskih prebliskov kot pregrešne ljubezni do denarja. Najpogosteje so se dogajale v okviru standardne

čustvene manipulacije, ko je ženska žrtev popustila moškemu slinežu in pristala na spolni odnos.

V dnevih joka, dvoma in nemoči, ki so sledili 27. februarju, so ne-več-nove-betanke podpisovale lastne odpustnice. Redovnih oblek niso nosile, zato ritual devestacije oziroma snemanja ter odlaganja nunske rute in križca ni bil potreben. Samostanska poslopja so zaplenile banke in drugi upniki oziroma so pristala v namenskem cerkvenem skladu. Zapletlo se je, ko so odgovorni za ukinitve reda naznanili, da ne najdejo pet milijonov plutov v gotovini. Denar naj bi odstavljena duhovnika skrila v samostanu v rajonu Regola, v tajni niši za zakristijsko omaro – a tam ga ni bilo. Vatikanski uradniki in predstavniki banke, ki je štiri od manjkajočih petih milijonov zahtevala zase, so živčno zasliševali uboge ženske in pretipali vsako ped poslopja – o plutih ne duha ne sluha.

Sestra Felicita je že pred formalno razpustitvijo reda pustila dopoldansko službo na Propagandi Fide, ki jo je opravljala v znameniti baročni palači istega imena, ter popoldansko zdravniško delo v majhni zdravstveni postaji v južnorimski četrti Testaccio. Obenem je pazljivo zbrala vsa digitalna in pisna dokazila o svojem delu v samem Rimu, torej na teritoriju Federacije Regij in znotraj njene pravne ureditve. Na podlagi zbranih dokumentov bi se lahko pri devetinspetdesetih predčasno upokojila ali pa si kot zdravnica družinske medicine poiskala novo službo.

Ni je bilo strah prihodnosti, skovala si je soliden načrt. Z bratom, ki je v domači občini Beli Britof programiral

kmetijske stroje, se je dogovorila, da se nastani pri njegovi družini na stari Frasovi domačiji. Ne za dolgo. Naslednjo pomlad se bo se preselila v hribe nad Belim Britofom – na čudovito Pohorje. Med zelenimi gozdovi je nanjo čakalo majhno stanovanje, za zdaj še zaprto in zatohlo. Podedovala ga je po pokojnem stricu Medardu, nikoli poročenem logarju, in ga prikrivala tako dobrim sodelavcem monsinjorjem na Propagandi kot redovnim predstojnicam in ustanoviteljem. S tem je kršila sveto zaobljubo uboštva, po kateri na tem svetu ne bi smelo biti ničesar njenega, kaj šele da bi imela lastno stanovanje. Zaobljubo je kršila, saj je zlovešče slutila in vnaprej gledala, kako se bo red novih betank razkrojil. Čutila je tok pokvarjenosti v vrhu svoje skupnosti, docela se ga je ovedla, ko je kar trem revicam pomagala pri ginekoloških težavah. Njihove zgodbe so jo dokončno prepričale, da dela prav, ko si v tajnosti pripravlja gnezdo za stare dni.

V višini Arezza, ob prehodu v novo regijo, sta pred potnico Felicito vzniknila železničarska mitničarja v zelenih suknjah.

»Vstopamo v nov kvadrant, gospa. Roko, prosim!« je čvrsto zahteval mlajši uniformiranec in pripravil skener, da bi odčital podatke z BioEImplanta, ki so ga državljani Federacije nosili vsajenega v levi roki.

Namesto da bi ponudila levico, je Felicita pokazala tiskano vozovnico in vatikanski potni list, starinski, nečipiran, vendar veljaven. Mitničarja sta ga pozorno pregledala. V oči jima je padla poklicna označba redovnica/zdravnica, v drugi polovici dokumenta pa sta opazila pečate afriških dežel.

»Večkrat ste potovali v Afriko, sestra. Čudno. Afrika je Kaos,« je uradniško zamrmral mlajši.

»Za Propagando Fide sem delala. Občasno sem v Afriki spremljala delo cerkvenih klinik,« je pojasnila.

»Veliko prtljage imate, sestra,« je pripomnil starejši zelonosrajčnik. »Je kaj kave v njih? Vi, vatikanski, včasih tihotapite kavo v Federacijo.«

»In tobak,« je dvignil prst mlajši.

»In tobak,« je enako dvignil prst starejši. »Tobak je v Federaciji strogo prepovedan. Veste to, sestra?«

Felicita se je nasmehnila: »Vem, saj živim na teritoriju Federacije. Kar zadeva kavo in tobak: če bi ju imela, bi ju zaznali vohalni detektorji na postaji Termini, se vama ne zdi, gospoda? Prtljage je pač veliko, ker se selim iz Rima.«

»Srečno pot, sestra!« sta malodane soglasno voščila mitničarja in simpatični visokorasli ženski vrnila potni list.

Cvetoči grmi in ozeleneli travniki so krasili krajino ob železnici, najavljali so vstajenjsko alelujo, a Felicita je vse manj dvigovala oči. Je blagoslov očeta Gerwina popustil in se razkadil, da se je v popoldanskih urah povsem skrčila vase?

Prazna in brezvoljna je potovala skozi Padsko nižino. Ustnice niso šepetale molitev, srce ni vzdihovalo k Bogu. Čašo pelina ji je namešala mati Cerkev, kako naj moli in poje hvalnice? Niti bibličnih žalostink se ni bila sposobna spomniti. Pritiskal je tesnoben uvid: kakor puščavi pripada pesek, tako bo njej, odpuščeni nuni, pripadla noč vere. Rojeval se je

strah: bo po vsem, kar jo je zadelo, v svoji domovini veljala za odpadnico?

Je kje na Pohorju dvignil glavo gigantski vodovnik, da se je tako silovito stresla gora? Je morda rimsko prekletstvo zasledovalo Felicito prav do njene vasi? Kajti komaj se je namestila v Frasovi hiši in pod posteljo potisnila še vedno zaprte kovčke, že so Beli Britof zalile blatne vode.

Ne, nobene bajeslovne zle nakane ni bilo. Le srednje velika naravna nesreča, ki sta ji botrovala hitro topljenje snega in močno deževje. Mračna gora nad Belim Britofom se je zmehčala, se osluzila in se na več kot enem koncu spremenila v nevarno gmoto. Ki je oživela in se premaknila. Ob enih ponoči je trški kraj zalil val blatne vode, nastradale so kleti in skladišče veleblagovnice. Huje jo je skupila neposeljena dolina reke Male Piklerice. V ozki dolini je obilna voda z neba zakrivila dva sočasna plazova. Ogromni rjavi roki zdrizave zemlje, počenih skal in izruvanega lesa sta segli na vijugasto cesto ter pretrgali glavno povezavo med ravninskim Belim Britofom in hribovskim zaselkom Šentmaver. V minutah pred usodnim zasutjem je gorska hudournica, ki se je kot v posmeh imenovala Mala, to isto cesto spodjedla na vsaj desetih mestih in odnesla dva mostova.

Namesto da bi se po dolgem potovanju naspala, je Felicita sredi noči pomagala bratu polagati protipoplavne vreče. Ob sončnem vzhodu se je kot zdravnica prostovoljka znašla v ekipi reševalcev, ki so odvihrali na pomoč poplavljenecem v neki krčevini onstran žitnih polj. Dopoldne je preživela

v belobritoŕljanski ambulanti in sodelovala pri pregledih ŕolskih otrok, ki so kazali znake podhladitve, duŕevne pretresenosti in podobnih nevŕečnosti. Ŗele zvečer si je smela oddahniti. Na mirnem koncu ambulante je padla v pisarniški fotelj in v hipu zaspala.

CESTA

Župan Sven Potočnik, čeden temnolasec, se je tako svoji ženi kot svoji ljubici rad pohvalil, da ima zobato dušo. Ne zobato v smislu zverasto ostrih zob, ki bi koga ali kaj trgali, temveč v strojniškem smislu: tak je njegov osebnostni način delovanja, ko vse teče gladko, kot teče zobnik ob zobniku in pogonsko žene gnano. Z drugimi besedami, župan Sven je bil ponosen, ker je politične in upravne cilje dosegal skoraj mehansko, težave je odstranjeval kot pajčevino, beseda poraz je bila za njegovo besedišče tujka.

Izkušnost ni razočarala, mehanika vodenja ni zatajila. Večerne ure v sejni sobi so predvidljivo tiktakale, ume tnointeligentne projekcije so pomagale kot že tolikokrat doslej. Petinštiridesetletnik je na 9. redni seji občinskega sveta pognal naoljen stroj, zobati prenosi so naredili svoje. Po slabi uri razprave so svetniki občine Beli Britof na podlagi regijskega Zakona o cestah ter 17. člena Statuta Občine Beli Britof sprejeli odlok o zaprtju in rekonstrukciji ceste

Beli Britof–Šentmaver. Sedem moških in pet žensk se je strinjalo, da še eno čiščenje in površno popravilo cestne povezave skozi ozko dolino, mestoma sotesko, ne bo odpravilo bistvene težave. Ob večji ujmi bo na cesto znova pridrsela gmota blata in kamenja, z drevjem vred bo zgrmela nanjo, hkrati bo Mala Piklerica od spodaj neizprosno spodžrla bankine. To bo kazen za greh neukrepanja. Občina naj se zato loti poštene rekonstrukcije ceste in mostov ter sočasne sanacije plazišč, zdajšnjih in prihodnjih. Načrti za kaj takega so bili svoj čas že skovani, zdaj je tudi denarja dovolj, tako občinskega kot regijskega in federalnega. Dvanajst kilometrov oddaljen Šentmaver bo v času sanacij in rekonstrukcije dostopen s severne strani po utrjeni gozdni cesti preko kmečkih Petdob.

Šentmavrcani, ki gori onstran soteske še vztrajajo, se z začasnim zaprtjem strinjajo, je zagotavljala svetnica, zadolžena za hribovske zaselke. Potrpeli bodo, ne bo prvič, odmaknjenosti so tako ali tako vajeni. Za nagrado bo čez leto ali dve mednje bušnil napredek, dobili bodo povezavo z ravninskim svetom, kakršne še niso imeli.

V drugem delu razprave so svetniki razmišljali manj sprotno in bolj vizionarsko. Dvoje dejstev so vzeli v pretres. Prvo, zime so bile spet hude in dolge, snega je na Pohorju vrglo že novembra, okrog božiča ga je namedlo kot v švicarskih Alpah. Drugo, celo nižinski Slavonci in Balatonci so postali nori na alpsko smučanje. Svetniki so pogumno odločili, da bo občina turistom ponudila novo bližnjico do snežnih strmin, panonskemu delavskemu razredu naj jo

razgrne kot rdečo preprogo. Eno bo torej rekonstruirana cesta skozi sotesko do Šentmavra, drugo bo cesta od Šentmavra do osrčja Pohorja, do izvira Male Piklerice in do najvišje ležečih smučišč. Ta cesta ni izpostavljena plazovom in muhavi vodi, cestišče je nevijugasto in zdržno, za povrhu se izogne strogo zaščitenemu gozdnemu rezervatu, uzakonjenemu po FedAgendi 2060. Občina bo cesto od Šentmavra do pravljicnih pohorskih planj prekvalificirala v regionalno, z regijskim denarjem jo bo razširila in asfaltirala. Po orjaškem posegu v infrastrukturo bo največ pridobil prav Beli Britof. Trško mestece, doslej odmaknjeno od pomembnih poti, bo postalo turistična destinacija. Njegove male in velike blagajne bodo polnili denarji iz panonskih žepov.

Da, temu se reče vizija!

Dvanajst svetniških prstov je pritisnilo na dvanajst zelenih gumbov glasovalnih naprav. Župan Sven je na stenskem zaslonu zagledal dvanajst zelenih zastavic in še sam pritisnil na daljincu podobno tablico. Vsi so ploskali, tudi obe občinski tajnici ter mična rdečelaska Agata, pravnica z upravne enote.

Ni minil mesec, ko se je v rekonstrukcijo ceste v dolini Male Piklerice vpletel medregionalni finančni kolos Viktor & Friends Investment Fund, VFIF, s sedežem v Celovcu. Naložbeni sklad je veljal za uspešnega zlasti na področju vetrno-sončne energetike, dokazoval se je v javno-zasebnih in korporativnih partnerstvih, kjer sta si v vzajemno korist roke podajala dobiček in skupno dobro.

Večinskemu lastniku in generalnemu direktorju sklada je bilo ime Viktor Hamm. Zanj so pravili, da ima denarja kot hudič toče. Župan Sven je Viktorja poznal iz praških študentskih let, v mestu stotih zvonikov sta se skupaj prebijala skozi poglavja ekonomije in politologije. V dneh, ko je na hitro razpadala Evropska unija in je narode pred njimi samimi reševala pogumna akcija mreže manjših lokalnih entitet, kasneje imenovana *Eintracht Revolution*, Revolucija sloge, sta se oba znašla v skupini stodesetih proslavljenih junakov, ki so nenasilno zavzeli Urad Združenih narodov na Dunaju. Na vrhu ukrivljene steklenjače so zapičili dolgo črno zastavo, znak sedmine oziroma konca neke dobe. Evropske unije ni bilo več, Združenih narodov ni bilo več, na svetovnem odru je ostalo nekaj nadnacionalnih kiklopov, bolj željnih spopada kot miru.

Belobritočljanski župan in celovski magnat sta za dan in uro svojega srečanja izbrala opoldan velikonočnega ponedeljka. Dobila sta se na drugi strani Ravno Polje, v gramoznici, že davno spremenjeni v športni ribnik. Rekreativna struktura s porogljivim imenom Pri žejni ribici je obratovala kot ena redkih, ki jih niso izbrisali svežnji protilovske, protimesne in provegetarijanske zakonodaje v okviru FedAgende 2060. Okrog mirne rjavozelene vode so krožile tri družine, nekaj otrok je tekalo po pomladno oživiljenih tratah, nekaj jih je z vodnega roba opazovalo male ribice. Dolgo leseno mizo ob grmovju rumeno cvetoče forzicije so zavzeli glasni upokoјenci s pohodniškimi palicami. Starčki in starke so si rezali velikonočno šunko, od daleč se je videlo, da je mesnina

UGM, umetno gojeno meso, laboratorijski produkt, ljudsko klican ugmes. Ribičev, ki bi namakali trnke, ni bilo videti, bržkone zato, ker so dobrovoljni člani domačega ribiškega društva pod nadstreškom lope pekli krape. Porcije so ponujali za pregrešno visoko vsoto plutov, saj so bili krapci pravi, od ribogojnice pridobljeni s certifikatom za evtanaziranje vodnih živali.

Viktor je bil podobne starosti, podobno postaven in čeden kot Sven. Od njega ga je še najbolj ločila črna kozja bradica, ki se je v ozkih pasovih s spodnje čeljusti nadaljevala na lica in nad gornjo ustnico, ne da bi se pod nosom dlačni črtici z leve in desne spojili. Sven je v Viktorjevi družbi vedno užival. Tudi tokrat ni bilo drugače. Najedla sta se ter zadovoljno odrinila krožnike z mezgo krompirja, igel in ostanki ribje kože. Na vrsto je prišel posel s šentmavrsko cesto. Zadevo sta razdelila na štiri sklope. Prve tri sta bolj kot ne preletela: rekonstrukcija in širitev ceste do Šentmavra in od Šentmavra na vrh Pohorja, razvoj privlačne turistične ponudbe v Belem Britofu, povečanje smučarske infrastrukture na pohorskih planjah. To troje se je ponašalo s samoumevno podporo politike in javnosti, zato kalibrom tipa Viktor in Sven ni predstavljalo ne izziva ne pustolovščine.

In četrto? Zaradi skrivnostne četrte točke sta se Sven in Viktor na povelikonočni izlet odpravila brez družin. Zavila sta v gramoznico z uradnim statusom NN-sektorja (nenadziranega območja), ki je v času družbene panoptike (vsevidnosti) zagotavljal odsotnost kamer in druge IT/UI krame za nadzor prostora in ljudi. V odlagalna predala na armaturnih

ROMANESKNI LIKI

Hribovski:

FELICITA FRAS, odpuščena redovnica, zdravnica

MARJETKA TERČON, srednješolka

KATARINA KATA BEZJAK, mežnarica pri Svetem Mavriciju

POLIKARP BERENGER, upokojeni rudar

JOVAN K. DROGOVIĆ, upokojeni rudar

SEBASTJAN SGERM, upokojeni logar

BARBARA SGERM, upokojena gosposinja

PEMBA, FULI, DAWA, mlada nepalska družina

ARTUR, merjasec

JANEZ, orel

ŽIVA, srna

Ravninski:

SVEN POTOČNIK, župan občine Beli Britof

ERIK, novinar pri aplikaciji GrizGold

VIKTOR HAMM, poslovnež

OSKAR, duhovnik, župnik v Belem Britofu

LJUDEVIT FARKAŠ, kvestor, višji kriminalist

CUKER, kmet, veleposestnik

HENRIK, duhovnik, ravnopoljski arhidiakon

LAMPERTIČ, ljutomerski sodnik

Vmesni:

AGATA, pravnica na upravni enoti

MEMET, ujugurski intelektuallec, kitajski zapornik

MINGMING, kitajski delovodja

APOLLONIA WALDSCHMIDT, nemška logopedinja

IFEOMA ISAAC, nigerijska zdravnica

FUTURISTIČNI SLOVARČEK

BioEImplant – vsadek z zmogljivim podatkovnim čipom, ki ga ljudje nosijo v levi roki; pomaga tudi pri medicinski diagnostiki; ni obvezen, a brez njega je v družbi težko živeti

FedAgenda 2060 – federalni akcijski načrt za zaščito narave in živali, ki med drugim vključuje prehod na vegetarijanstvo

Federacija regij – celinska politična skupnost, ki je nastala na evropskih tleh po razpadu Evropske unije

federalni sumptuarni zakoni – zakoni, ki predpisujejo nerazkošen (nesumptuaren) način oblačenja in sploh preprost življenjski slog

GrizGold – osrednji srednjeevropski novičarski portal oziroma aplikacija

HoloBrill – aplikacija za ustvarjanje alternativne resničnosti oziroma za interaktivno mešanje virtualne resničnosti z realnim okoljem (*mixed reality*)

inturist – tujec (prebivalec dežel Kaosa), ki ima dovoljenje za začasno bivanje v Federaciji regij

Kaos – celine in dežele izven Federacije regij

kavoid – kavni nadomestek

kentaver – poldrugi meter visok nehumanoidni štirinožni robot za vsakdanjo pomoč človeku

komunikativna demokracija – politični sistem, podoben neposredni demokraciji; temelji na visoki obveščenosti ter skupnem premišljevanju in dogovarjanju deležnikov

kvadrant – sinonim za uradno regijo, ki jo umetna inteligenca določi v obliki štirikotnika

kvestor – regijski minister za notranje zadeve in šef policije

neoetnografija – umetno ustvarjen sistem ljudskih običajev in folklor, nastal po ukinitvi nacionalnih etnografij

NN-sektor – zakonsko določeno območje, ki ga ne sme nadzirati nobena kamera ali drugo elektronsko sredstvo za nadzor

Oneiroi – duhovi sanj; program sočasnega projiciranja alternativne resničnosti v možgane in v digitalne naprave

plut – denarna valuta Federacije regij; po Plutosu, rimskem bogu blagostanja

poliamorozna komuna – nadzirana in registrirana poliamoroznost kot rešitev dilem spolne revolucije

PugioBruti – Brutovo bodalo; aplikacija za klepet na temnem spletu, ki ga državni nadzor ne more prestreči

Revolucija sloge – gibanje v glavnem lokalnih organizacij civilne družbe, ki je preprečilo varnostni in družbeni razkroj evropske celine ter postavilo temelje za Federacijo regij

robobus, robotaksi – električna robotska vozila v sistemu javnega potniškega prometa

SR – Selected Region; po umetni inteligenci določena regija, imenovana tudi kvadrant

šiltar – starejši mož s kapo s ščitnikom

UAABD *anomaly* – anomalija zelo pospešenega razvoja živalskih možganov

UGM, ugmes – umetno gojeno meso na osnovi celic

- ugmar** – jedec umetno (laboratorijsko) pridelanega mesa
- ujčala** – iz UI-očala; bolj vizir kot očala; služi kot računalnik, televizija, radio, pametni telefon, navigacija, prevajalnik, umetna inteligenca, razširjena resničnost ...
- Vsak človek je svoj gospod** – humanistično gibanje, ki omeji prepotentno državo ter nadvlado strojev in umetne inteligence
- ZNhR** – Zakon o nehumanoidni robotiki; humanoidni roboti so prepovedani; roboti morajo ohraniti videz in komunikativni slog stroja, ne smejo posedovati čustvene inteligence
- ZSRSN** – Zakon o sekundarnosti religij in svetovnih nazorov, ki religijam in filozofijam odmerja mesto izven javno-političnega polja

POHORSKI SLOVARČEK

božja martra – križ, razpelo

božji žlak – epileptični napad

bunkati – tolči, biti

drvarija – gozdarska postojanka, lesni obrat

durhmarš – nenehno, neprestano

hojka – jelka

flosar – splavar

frata – posekana gozdna površina

furež – koline

gajič – gozdič

glažuta – obrat za »kuhanje«
steklovine, steklarna

gonjač, trejbač – kdor goni živino; pri spravilu lesa ali pri lovu

jelda, jelteda – kajne

koševje – divje zaraščeno grmovje

lasana – močvirska trava, koristna za tovorjenje steklenih izdelkov

najprvo – najprej, sprva

nula koma Jozef – nič

raubšic – lovski tat, divji lovec, krivolovec

razsoha – rogovila

riža – lesen žleb za spuščanje hlodovine v dolino

paver – večji kmet

planinčar – prebivalec planin, hribovski kmet

planja – velik travnik na vrhu hribov

plovač – gozdni delavec, ki po vodnih poteh spravlja hlodovino v dolino

poldnič – opoldanska malica, kosilo

požganica – z ognjem požgana gozdna poseka

purgarca – mestno dekle

tajht – ribnik, umetno jezerce

samotež – vozilo brez vprege; vleče ali potiska ga človek

sankač – upravljavec sani pri spravilu lesa

truščati – glasno žuboreti, šumeti

vodovnik – povodni mož

zmladlet – pomlad

Branko Cestnik
SKAKAČI SVETEGA MAVRICIJA

Urednica: Saška Ocvirk
Korektorni pregled: Nikolina Brkić
Prelom in oprema: Urška Dolenc

Izdala in založila:

Društvo Mohorjeva družba in Celjska Mohorjeva družba, d. o. o.

Za založbo:

predsednik Lojze Kozar in ravnateljica dr. Tanja Ozvatič

Celjska Mohorjeva družba, Prešernova ulica 23, 3000 Celje, Slovenija
www.mohorjeva.org

Natisnila tiskarna Dravski tisk v 500 izvodih.

Celje 2026